›Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 40. Dnia 6. Października 1855.

Nowe władze i ich zakres działania.

(Według nowego statutu organicznego.)

(Dalszy ciąg. Obacz N. 33, 34 i 35 Dodat. tygod.)

II. W postępowaniu względem wykonania wyroku.

Poznaliśmy teraz kompetencyę wszystkich sądów I. instancyi, jak dalece idzie o podanie skargi i przystępujemy teraz do kwestyi, która władza sądowa przynależną jest do wykonania wyroku.

Tutaj obowiązującą jest zasada, że egzekucyę prowadzi ten sąd, w którym zapadł ostateczny wyrok. Wyjątek zachodzi tylko wtedy, jeżeli wyrok zapadł u obcej władzy sądowej, w którymto razie egzekucya sama wykonaną być powinna.

Prośba o wstrzymanie albo zaniechanie egzekucyi podana być może nietylko do sądu który prowadzi egzekucyę, ale i do sądu w którym zapadł wyrok.

Jurysdykcya kauzalna ma także miejsce:

III. W postępowaniu krydarnem.

Jeżeli kto chce otworzyć krydę, albo jeżeli wierzyciel nagli na otwarcie konkursu swego dłużnika, tedy podać ma prośbę o to do tego trybunału I. instancyi, któremu podlega dłużnik oskarzony, mianowicie jak dalece dłużnik jest posiadaczem dóbr tabularnych albo posiada dobra nieruchome wyłączone z związku gminy, albo jeżeli się w ogóle w jego siedzibie znajduje trybunał I. instancyi.

Pominąwszy te wypadki, jest sąd okręgowy przynależną władzą, wyjąwszy, jeżeliby na żądanie dłużnika albo wierzycieli, albo też na propozycye władz podrzędnych sąd wyższy przydzielił urzędowanie trybunałowi I. instancyi.

Jeżeli krydataryusz w innych krajach koronnych posiada nieruchome dobra, wtedy otwiera się względem nich osobny konkurs.

Pertraktacya krydy u kupców, fabrykantów, towarzystw zarobkowych i stowarzyszeń akcyonaryuszów należy do jurysdykcyi handlowej albo do trybunału pierwszej instancyi upoważnionego do wykonywania jurysdykcyi handlowej.

Jeżeli konkurs otwarty jest na kopalnie, wtedy jest sądownictwo górnicze władzą konkursową.

Te wskazówki będą dostateczne, ażeby osoby prywatne obznajomić z kompetencyą władz sądowych I. instancyi, a teraz przystępujemy do:

b) Jurysdykcyi po za obrębem spraw spornych.

Do spraw po za obrębem sporu należą:

1. Pertraktacya masy.

Pertraktacya masy należy za zwyczaj do tego sądu okręgowego, w którego okręgu zmarły miał swoją siedzibę.

Jeżeli zmarły pozostawił dobra nieruchome wpisane w księdze publicznej, wtedy trybunał I. instancyi, który tę księgę prowadzi, jest władzą pertrakcyjną.

Jednak na żądanie stron może wyższy sąd poruczać pertraktacyę innemu trybunałowi I. instancyi.

Jeżeli krajowiec umarł za granicą, wtedy powołany jest do pertraktacyi ten sąd okręgowy lub trybunał I. instancyi, w którego okręgu zmarły miał swoją ostatnią siedzibę albo w którego obwodzie jego ruchomy lub nieruchomy majątek się znajduje.

Jeżeli jednak cudzoziemiec umiera w kraju, wtedy należy pertraktacya sukcessyi do zagranicznej władzy sądowej. Tylko gdy zmarły posiadał w Austryi dobra nieruchome, należy pertraktacya do krajowego (austryackiego) sądu okręgowego albo do trybunału I. instancyi, w którego obwodzie dobra są położone.

2. Opieka i kuratela.

Opiekuna lub kuratora ustanawia sąd okręgowy, w którego okręgu małoletni albo zostający pod kuratelą ma stałe mieszkanie. Decyzya jednak, czyli kuratela ma być wyrzeczoną lub zniesioną, czyli opieka ma być przydłużoną, czyli adoptacya ma być przyzwoloną, albo czyli nieruchome rzeczy pupila albo zostającego w kurateli mają być sprzedane, należy do trybunału I. instancyi.

Jeżeli małoletni posiadają nieruchomy majątek, wtedy władzą opiekuńczą jest ten trybunał I. instancyi, w którego obwodzie nieruchomy majątek się znajduje.

W ważnych wypadkach może wyższy sąd oprócz poprzedzającego ustanawiać inny trybunał I. instancyi jako władzę opiekuńczą.

Sąd powołany pierwotnie na władzę opiekuńczą lub kuratelną ma urzędowanie swoje pod każdym względem przeprowadzić do końca.

3. Separacya a mensa et toro.

O separacyę za porozumieniem obydwóch stron podawać należy do tego sądu okręgowego, w którego okręgu małżonek ma swoją siedzibę.

Uwiadomienie o powtórnem połączeniu się małżonków podane być musi do tego sądu, od którego wyszła decyzya separacyi.

4. Udowodnienie i deklaracya śmierci.

Jeżeli kto przez długi przeciąg lat niedaje o sobie żadnej wiadomości, tak, że suponować można śmierć jego, wtedy można podać o deklaracyę śmierci do tego sądu, do którego należy pertraktacya sukcesyi.

Wyjątek zachodzi wtedy, gdy jedno z małżonków żąda deklaracyi śmierci drugiego dla zawarcia powtórnych ślubów. W takim razie jest trybunał I. instancyi władzą decydnjącą.

5. Potwierdzenia dokumentów i spisywanie deklaracyi ostatniej woli.

Legalizacye, widymacye i spisywanie rozrządzeń testamentarnych przedsiebrać może każdy sąd okręgowy.

V. Prokuratura państwa.

Przy każdym **wyższym sądzie krajowym** ustanowiony jest dla nadzorowania urzędników prokuratury znajdujących się przy trybunałach w obwodzie wyższego sądu krajowego, i dla sprawowania funkcyi przydzielonej mu na mocy regulaminu procedury karnej, **wyższy prokurator państwa**, w pojedynczych zaś sądach krajowych ustanowieni są dla pełnienia służby prokuratury, **prokuratorowie państwa**, a tam gdzie tego wymaga potrzeba, takie substytuci. Członkowie prokuratury państwa niezawiśli są od sądów, przy których są umieszczeni. Zakres działania prokuratorów państwa obejmuje wszystkie karygodne czynności, o których powezmą wiadomość, a które nietylko na żądanie interesowanej strony, ale i z urzędu mają być indagowane i karane. Względem indagacyi i ukazania takich czynności mają prokuratorowie poczynić przez przynależny sąd stosowne kroki, ale zarazem rzeczą ich jest czuwać nad tem, ażeby nikt niewinnie niebył ścigany.

Prokuratorowie państwa zastępują tak w przygotowawczej indagacyi, jak i w głównym procesie państwo, i mają czuwać nad tem, ażeby indagacya szła legalnym trybem i ażeby należycie użyto wszelkich środków służących do zbadania prawdy. Upoważnieni są przekonywać się o stanie toczącej się sprawy przez wglądnienie w akta, albo żądać, ażeby im je przedłożono, co jednak niepowinno wstrzymywać procedury karnej. Jeżeli spostrzegają nieregularność lub zwłokę w procesie, wtedy mają użyć stosownych środków do uchylenia złego, a w razie potrzeby donieść o tem jeneralnemu prokuratorowi, ażeby ten przez wyższy sąd krajowy użył zaradczych środków.

Tak wyższemu prokuratorowi państwa jak i każdemu prokuratorowi przydzielona jest potrzebna liczba urzędników i sług z etatu sądu, w którym jest umieszczony.

Wyżsi prokuratorowie państwa mają charakter radców wyższego sądu krajowego; prokuratorowie państwa mają rangę radców sądów krajowych i obwodowych; substytuci prokuratury państwa mają charakter i pensye sekretarzy rady tych sądów, w których są umieszczeni.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Staty-

przedsiębierstw fabrycznych, rękodzielniczych, handlo-
zestawiona według źró-
Wolańskiego
(Ciąg dalszy, obacz

Przedsiębierstwa	W zachodniej części kraju, a mianowicie: w obwodzie wadowickim – przedsię-biorców	w obwodzie wadowickim – pomocników	w mieście Krakowie – przedsię-biorców	w mieście Krakowie – pomocników	w obwodzie krakowskim – przedsię-biorców	krakowskim – pomocników	bocheńskim – przedsię-biorców	bocheńskim – pomocników	sądeckim – przedsię-biorców	sądeckim – pomocników	tarnowskim – przedsię-biorców	tarnowskim – pomocników	jasielskim – przedsię-biorców	jasielskim – pomocników	rzeszowskim – przedsię-biorców	rzeszowskim – pomocników	razem – przedsię-biorców	razem – pomocników
	ilość																	
Przeniesiona . . .	975	666	809	828	575	493	486	279	635	184	754	567	656	303	772	481	5662	3801
Kuferkarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuglarzy	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kupców	2	2	130	120	9	—	26	38	8	—	51	84	—	—	77	—	303	244
„ towarów galanteryjnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	1	2	11	2
„ „ korzennych	58	85	1	—	1	2	3	—	1	19	—	—	17	10	10	3	91	119
„ „ mięszanych	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
„ „ norymberskich . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
„ jarmarcznych (bazarników) .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—
Kuśnierzy i skórników	40	26	29	36	14	—	17	5	115	38	15	19	25	7	26	11	281	142
Kuźnie miedzi i żelaza	3	203	—	—	—	—	—	—	3	51	1	—	—	—	—	—	7	254
Kuźników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L.																		
Lakierników i pokostników	6	4	15	10	—	—	1	—	—	—	3	9	—	—	—	—	15	23
Lichwiarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Listonoszy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Litografów	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Ludwisarzy	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Lutniarzy (robiących skrzypce) . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ł.																		
Łańcuszników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Łaziebników	1	2	4	—	—	—	1	1	4	6	—	—	—	—	4	1	14	10
Łyżkarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M.																		
Magielników	8	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	11	—	—	10	35
Malarzy	3	2	15	13	1	—	1	—	—	—	7	8	4	2	5	—	36	25
Maziarzy, dziegciarzy i smolarzy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
Mechaników	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Mielników drzewa farbierskiego . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Mielników zboża	270	119	2	—	112	79	75	35	427	108	98	57	49	33	63	56	1096	487
Mielników ręcznych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Młyn parowy do gipsu i kości . . .	—	—	—	—	—	—	1	84	—	—	—	—	—	—	—	—	1	84
Młynów parowych do zboża	—	—	—	—	—	—	1	27	—	—	—	—	—	—	1	4	2	31
Modniarek	2	4	19	—	—	—	1	—	2	3	5	10	1	—	8	—	38	17
Mosiężników	1	—	9	6	—	—	—	—	2	—	1	1	2	—	3	2	18	9
Mozaikarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Murarzy i polerników murów . . .	11	4	7	100	22	18	6	—	21	38	21	23	20	23	39	—	147	206
Muzyków i nauczycieli muzyki . . .	—	—	13	—	10	8	1	—	3	—	9	—	—	—	—	—	36	8
Mydlarzy	27	14	10	24	3	—	15	10	3	2	10	14	5	1	10	9	83	74
N.																		
Napełniaczy flaszek wodą mineralną .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Nauczycieli i nauczycielek prywatnych	—	—	18	—	1	—	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	24	—
„ „ języków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ rysunków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ szermierstwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ tańców	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Notaryuszów	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Nożowników	1	1	2	6	—	—	—	—	1	—	2	7	1	—	1	6	8	20
O.																		
Oberżystów i gospodników	52	46	20	—	6	—	8	10	—	—	—	—	11	7	16	—	113	63
Obnośców (torebników)	1	—	4	—	19	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	30	—
Odlewaczy czcionek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ figur gipsowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przenośna . . .	1471	1203	1105	1143	774	600	649	489	1226	449	991	799	794	397	1045	575	8055	5655

Zestawienie produkcyi zacieru w lipcu z czerwcem r. 1855.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu zacierała każda gorzelnia wiader w	czerw.	275	1478	1334	2100	—	359	64	—	—	—	56	—	—	512	1826	1742	—	127	630	—	—
	lipcu	—	2790	560	1388	—	358	—	—	—	—	—	—	—	396	949	3549	—	874	—	—	—
W porównaniu z czerw. zacierano w lipcu	więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	620	—	—	—
	mniej	275	10516	10113	46638	—	4696	64	—	—	—	56	—	—	4473	7160	11941	—	—	630	—	—
Pędziło w lipcu gorzelni	więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	mniej	1	8	7	12	—	13	1	—	—	—	1	—	—	1	2	11	—	1	1	—	—

W całym kraju było w lipcu o 59 gorzelni mniej; jedna gorzelnia pędziła w lipcu 745, w czerwcu zaś 1020 wiader.
Ogólna produkcya w całym kraju była mniejsza o 95,943 wiader zacieru niż w czerwcu.

styka

wych i przemysłowych opodatkowanych w r. 1853,

deł urzędowych przez

Franc. Ksawerego.

Nr. 34 i 35 Dodat. tyg.)

We wschodniej części kraju, a mianowicie

w obwodzie sanockim		w obwodzie samborskim		w obwodzie przemyślskim		w obwodzie żółkiewskim		w mieście Lwowie		w obwodzie lwowskim		w obwodzie stryjskim		w obwodzie stanisławowskim		w obwodzie brzeżańskim		w obwodzie złoczowskim		w obwodzie tarnopolskim		w obwodzie czortkowskim		w obwodzie kołomyjskim		razem	
przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników	przedsiębiorców	pomocników
i l o ś ć																											
440	162	604	273	984	515	599	229	1409	1641	476	5 6	749	461	961	764	886	178	1696	797	809	248	1133	394	712	500	11458	6218
—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	1	93	7	43	34	9	—	190	493	—	—	9	1	100	23	8	22	55	61	4	1	327	14	—	—	877	657
—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	1	—	—	—	—	3	6	8	11
—	—	16	—	—	—	—	—	2	—	8	6	—	—	14	11	2	—	22	6	22	13	—	—	5	4	91	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	5	5	—	—	—	10	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—
13	—	19	6	42	19	42	—	47	71	27	2	39	15	59	15	64	10	79	29	88	19	141	40	142	137	802	363
1	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	101	2	71	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	8	277
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	23
3	—	1	1	2	—	—	—	14	19	—	—	—	—	1	2	—	—	3	4	1	—	4	—	1	1	30	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	2	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	4	6	—	—	9	45	—	—	—	—	—	—	12	—	2	5	8	12	—	—	—	—	35	68
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
—	—	—	—	2	—	2	—	32	25	—	—	2	3	7	6	7	4	1	—	1	—	6	1	7	—	67	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	1	—	—	—	8	49	—	—	—	—	1	4	—	—	1	3	4	1	4	13	2	2	21	72
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71	61	27	35	52	93	12	13	10	20	96	21	135	172	83	123	51	15	156	43	60	23	137	68	163	98	1053	785
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	.	3	1	7	1	—	—	47	74	—	—	1	—	5	5	1	2	1	—	7	10	1	—	3	5	77	98
1	—	—	—	5	5	3	—	4	8	—	—	—	—	7	7	2	—	10	3	6	1	6	2	2	—	46	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2
11	—	17	8	37	15	10	—	6	303	16	—	21	—	17	10	10	—	24	18	18	1	52	—	21	—	260	355
—	—	1	—	1	—	—	—	34	—	—	—	—	—	2	6	1	—	1	—	4	—	9	4	4	—	57	10
6	—	9	3	16	4	11	9	30	43	6	1	16	7	23	8	13	6	25	16	4	4	25	11	23	4	207	116
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	1	—	—	—	14	—	—	—	—	—	6	—	4	—	24	—	1	—	1	—	—	—	55	—
—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	3	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	8	5
—	—	—	—	55	56	3	3	12	—	—	—	14	7	29	6	17	12	58	51	7	4	13	16	23	36	231	191
1	—	—	—	—	—	3	—	54	—	—	—	—	—	3	17	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	66	17
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
588	266	794	335	1256	758	694	254	1960	2802	629	86	995	792	1324	1078	1083	264	2174	1043	1052	342	1867	565	1112	795	15528	9380

Zestawienie produkcyi piwa w lipcu z czerwcem r. 1855.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu produkował każdy browar wiader	w czerw.	283	223	242	379	49	355	78	506	49	246	93	326	75	250	266	382	138	173	144	625	437
	w lipcu	263	106	175	273	45	176	71	308	65	120	59	164	44	211	227	173	113	170	73	191	330
W porównaniu z czerw. warzono w lipcu	więcej	—	—	—	—	—	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—	114	—	—	—
	mniej	747	2652	1152	2673	123	1078	120	1191	—	2019	728	1143	201	969	662	5673	475	—	995	3908	748
Było w lipcu browarów	więcej	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
	mniej	2	5	2	2	2	—	1	—	1	—	1	—	—	2	1	5	2	—	2	—	—

W całym kraju było w lipcu o 25 browarów mniej; jeden browar produkował w przecięciu 160, w czerwcu zaś 268 wiader.

Ogólna produkcya w całym kraju była w lipcu mniejsza o 27,038 wiader piwa niż w czerwcu.

Ruś Sandecka niegdyś Biskupszczyzna.

(Z notat podróży J. Łepkowskiego.)

(Dalszy ciąg. Obacz Nr. 32, 33, 34 i 35 Dodatku tygodniowego.)

Mochniaczka niżnia z filią w **wyżniej** dusz 1281. *Wyżnia* lokowana 1589 r. — cerkiewka przed pół wiekiem postawiona.

Izby z filią w **Bilicznej** *v. Bylicznej* ludności 894 — leży ta osada ku północy za Tyliczem. — Cerkiew drewniana zwykłej budowy. W księdze *Consignatio documentorum eccles. Izbensis* a 1779, znajduję akt wizytu biskupa Maksy. Ryła z r. 1780; tu wspomniano iż cerkiew dzisiejsza postawiona 1755 r. w miejsce starożytnej, dawnością zniszczonej i upadłej. R. 1659 Andrzej biskup Trzebicki dotował istniejący już tutaj kościół. W tym akcie wizyty dopiero co cytowanym zapisano w języku łacińskim; iż stojący tu pod *Izbami* obozem Kazimierz Puławski marszałek konfeder. Łomżyńskiej (w r. 1771.) dwukrotnie doznał łaski opieki i cudu N. M. Panny, której obraz w cerkwi izbickiej od wieków słynie. Albowiem gdy wódz ten idąc z *Izb* ku *Pilznu* (w tarnowskiem) ujźrzał się pod tem miastem zewsząd przez nieprzyjaciół otoczonym i wszelkiego pozbawionym wybawienia; w Najświętszej tylko Maryi izbickiej nadzieję położył modląc się do Niej, i ocalał. Powtórnie napadnięty we śnie w świątkowskich lasach, już prawie w rękach był Kozaków, ale oddawszy się opiece N. M. Panny, dosiadł konia, na którym drzewa i wąwozy ptakiem przebiegając, do obozu dopędził. Co wszystko w obec wojska zeznał, w aktach cerkwi zapisać polecił, przed obrazem dzięki czynił i znaczną ofiarą kościół obdarzył.

Kapliczka tej opiekunki naszej, tysiącem innych cudów jaśniejącej, stanowi jedno ramię krzyża kościoła — okrywają ją klejowe malowania wystawiające Puławskiego w naturalnej wielkości a w tyle: jego obozową twierdzę. Z umocnienia tego widne jeszcze dotąd wały i okopy ciągnące się za wsią pod górą *Lackową*. Dzwony cerkiewne: wielki lany r. 1699, przez Jana Schneidnera z Kaszowej (Caschau, Koszyce), średni 1631, lał Grzegorz Wierd z Eperics — mały z 1781 r. —

W aktach cerkwi izbickiej ślad, iż należąca do tej parochii cerkiew bieliczniańska zgorzała r. 1778., poczem przez parafian zbudowana. Dziś istnieje tu cerkiew murowana.

Banica poniżej *Izb* z filią **Czertizne** 735 dusz. Cerkiew w Bannicy fundowana 1659 r. przez biskupa Jana Małachowskiego — w *Czertizne* przez Andrzeja Trzebickiego; a zatem obie z 17 wieku, drewniane, zwykłym zbudowane stylem.

Czyrna z filią w **Perunce** 1137 dusz, na prawym brzegu Białej. — Pierwsza lokowana 1574 r., druga 1634. Oba kościoły zwykłym zbudowane stylem, drewniane. Widać z aktu bisk. krak. Ignacego Sołtyka (dat. Kielce 1765), iż cerkiew w *Perunce* już 1640 r. gruntem uposażona była, a zatem zdaje się być starszej fundacyi od czyrnieńskiej. W cerkwi czyrnieńskiej wielkie pięknego odlewu dzwony lał Grzegorz Wierd w Eperies 1650 r.

Berest nad lewym brzegiem Białej, w okolicy obfitnjącej niegdyś w lasy brzostowe (drzewo podobne do jaworu, *ulmus*) od czego nazwa osady. Sołtystwo tutejsze osadzone w 1574 roku mieszkańcami ze wsi *Florynki*. Z dekretu Wojciecha Bedlińskiego starosty muszyńskiego, rozsądzającego spór włościan z proboszczem, widać, iż wtedy (1647 r.) już cerkiew ta istniała. Z czasem zniszczał budynek kościelny, a więc jak się okazuje z aktu Kajetana Sołtyka bisk. krak. (1764. r.) *Berest* stał się filią do *Polan*. Dokument wizyty bisk. Ryła, dowodzi, iż dzisiejszy drewniany zwykłego stylu kościół postawiono na miejscu starego r. 1767. Cerkiew w **Polanach** należy tutaj obecnie jako filia — wystawiona r. 1667, a 1779 zrestaurowana. Razem dusz 943 do obu cerkwi. We wsi **Kamiennej** jest kapelania lokalna, do której prawie 500 ludności się liczy.

Snietnica *v. Swietnica* na prawym brzegu Białej — tu należy filialna cerkiewka w **Stawiszy.** Cerkiew *Swietnicy* już 1662 r. dotowaną była, a zatem dawniejszego jest pochodzenia. Jak dowodzi akt wizyty biskupa Ryła r. 1758. stanął dzisiejszy drewniany kościół w miejsce dawnego starością upadłego. Dzwon wielki pięknego odlewu Grzegorza Wierd z Eperies, r. 1648. Ludność parafii 1500 dusz.

Brunary na prawym brzegu Białej. Wielka drewniana cerkiew dzisiejsza, postawiona na miejscu starej dopiero 1830 r. — są w niej na wrotach carskich malowania Mich. Stachowicza (Moyżesz i Aaron). Wedle dokumentów i notat archiwum tutejszego: wieś *Brunary* lokowana 1335. r. przez Kazimierza Wielkiego, gdzie oraz dla kościoła (wówczas łacińskiego) nadane uposażenie. P. Ż. Pauli podaje nam sprzeczne z temi (zapewne fałszywemi dokumentami), następne daty; a mianowicie iż r. 1537 Achacy Jordan z Zakliczyna, kasztelan żarnowiecki, starosta Muszyński, pozwala Danielowi Jaskowskiemu lokować *Brunary*, co potwierdza 1547 r. S. Maciejowski bisk. krak. Roku znów 1577 Piotr Myszkowski dał sołtysowi z *Brunar wyżnych* prawo lokować osadę w *Brunarach* niżnich. Zdaje się że niedawno przedtem gdy w roku 1626. Marcin Szyszkowski biskup krak. uposażył tutejsze probostwo, cerkiew powstała. Tu należy drewniana cerkiewka w **Czarnej** jako filia; jako taka wymieniona w wizycie bisk. M. Ryła r. 1781. *Czarna* lokowana 1577 r. Do parafii 1429 dusz liczącej włączono jeszcze wsie: *Brunary niżne* i *Jaśkowa*.

Florynka z osadą *Wawka* 1225 dusz licząca, na prawym brzegu Białej. Mała cerkiewka drewniana nad brzegiem Białki stanęła tu 1625 r., wieś *Wawka* inaczej *Wawrzka* zwana lokowana r. 1574.

Bilczarowa *v. Binczarowa* na lewym brzegu Białej, powyżej *Królowej Ruskiej*, liczy w parafii 691 dusz. Wieś ta w królewszczyźnie, bo w starostwie grybowskiem leżąca, osadzoną została Wołochami r. 1531, przez Zygmunta starego. Tak dw lokacyjny przywilej sołtystwa na prawie wołoskiem ufundowanego, jako i potwierdzenia późniejsze, przytacza *per extensum* p. A. hr. Stadnicki w rozprawie swojej *O wsiach wołoskich* (Lwów 1848. str. 88). R. 1606 Lukrecya, Katarzyna z Radziwiłłów Trudzińska rozsądza spór między prezbiterem a sołtysami tej wsi, ztąd więc wnosić można, iż cerkiew tutejsza w XVI. stóleciu powstała; jak skoro ją w pierwszych latach XVII. wieku już dawno dotowaną spotykamy.

Królowa ruska w wąwozie górskim, powyżej Grybowa, na lewym brzegu Białej. Oblata urzędowa (z r. 1801) uczyniona w aktach grodzkich, przedstawia nam ciekawy przywilej, dzieje tej wsi poczynający. Jestto lokacya *Królowej* przez Zygmunta IIIgo r. 1590. W akcie tym nie odróżniono dziś dwóch wsi tej nazwy *polskiej* i *ruskiej*, ale mowa o jednej do starostwa sandeckiego należącej a rozciągającej się po granice *Kamionki* i *Woli Płaszkowej*. Przywilej brzmi, iż do wsi tej królewskiej, przez *wołoskich osadników* osiadłej, pozwala gromadzić się nowym kolonistom, zostawia prawo wołoskie, którem się wieś rządzi, i znosi ciężary, które wsie królewskie zwykle ponosiły. Zdaje się, że już w czasie tego nadania istniała tu cerkiewka, która jako filia należała do *Boguszy* — dzisiejsza drewniana cerkiew postawiona (jak świadczy napis nad zakrystyą) przez Michała Żuka Skarszewskiego, gdy tu był dziedzicem r. 1814. Wtedy też przeniesiono tu parafią, do której jako filią dołączono *Boguszę*. Dzwony lane przez Justa Constein 1638 r. *Królowe* obie *polska* i *ruska* oraz *Ptaszkowa* liczą 1200 dusz, jednę stanowiąc parochią.

Bogusza powyżej Królowej Ruskiej wśród gór na lewym brzegu Białej. Cerkiewka mała jodłowa, filia do *Królowej*. P. Aleksander hr. Stadnicki w ważnej swojej i ciekawej rozprawie *dd)* przytacza wszystkie nadania, *Boguszy* się tyczące w całości; ztąd się dowiadnjemy, iż 1544 r. (w dzień ś. Wacława dd. Grybów) Stanisław Pieniążek z Iwanowic, dzierzawca starostwa grybowskiego, oświadcza, iż za zezwoleniem królewskiem, sołtystwo we wsi *Boguszy* (do tegoż grybowskiego starostwa należącej), sprzedaje osiadłemu tam już Janowi Radz. — Określa jego obowiązki, daniny i prawo, jakiem się ma rządzić, które tu *jako i w innych wsiach sąsiednich wołoskiem było.* Sprzedaż tę potwierdza Zygmunt stary przywilejem z r. 1545. (dd. Kraków). Następcy jego osobnemi nadaniami sołtysów *Boguszy* w dożywociu utrzymują — potwierdzenia te aż do St. Augusta przytacza p. A. hr. Stadnicki w cytowanej rozprawie. Dopełniając niejako wiadomość podaną przez p. Stadnickiego o *Boguszy*, dodaję: iż mam w odpisie potwierdzenie w dziedzicznem posiadaniu sołtysów Jana Jackona, Jana Hallcona, Stefana Marka synów, które dla sołtystwa Boguszy wydał r. 1616 Zygmunt trzeci.

Wróćmy na brzegi *Kamienicy*, która właśnie tutaj początek biorąc, wsi daje nazwę. (D. n.)

dd) O wsiach tak zwanych wołoskich. Lwów drak. Zakł. narod. Ossolińskich 1848 r. str. 83. i dalsze.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.